

KOLEKCJE

PRIORYTET 3. – ZAMÓWIENIA KOMPOZYTORSKIE

PROGRAM MINISTRA KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO

WPROWADZENIE DO PRIORYTETU

- **CELE PRIORYTETU**

Program jest pierwszym polskim systemowym przedsięwzięciem na rzecz stymulacji twórczości muzycznej i obecności powstałych w wyniku realizacji priorytetu dzieł w przestrzeni publicznej.

Przedmiotem wniosku do priorytetu jest nowe dzieło muzyczne o charakterze artystycznym autorstwa wskazanego we wniosku kompozytora z Polski lub zagranicy.

Priorytet obejmuje powstanie, publiczne wykonanie i nagranie dzieła, bezpłatny dostęp do nagrania dzieła co najmniej w jego obszernych fragmentach oraz bezpłatne udostępnienie materiałów umożliwiających kolejne wykonania dzieła.

Ważne podkreślenia jest to, że priorytet jest otwarty na wszystkie gatunki muzyczne i wszystkie style. Oprócz kompozytorów muzyki klasycznej zapraszamy do współpracy także kompozytorów muzyki jazzowej, alternatywnej i rozrywkowej. Zapraszamy także artystów spoza środowiska muzycznego (poetów, choreografów, improwizatorów, itd.) do współpracy z kompozytorami.

- **SKŁADANIE WNIOSKÓW DO PRIORYTETU**

Zamówienia kompozytorskie są priorytetem programu *Kolekcje* realizowanym w ramach Programów Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, prowadzonym przez Instytut Muzyki i Tańca. Oznacza to, że jest to konkursowy program dotacyjny.

Wniosek o dotację składa podmiot prawa polskiego (państwowe i samorządowe instytucje kultury, stowarzyszenia, fundacje, firmy itd.) na specjalnym elektronicznym formularzu (EBOI) wzorem innych Programów MKiDN. Aby złożyć wniosek należy się zarejestrować i korzystać z możliwości zapisywania roboczych wersji dokumentów, przygotowywania dokumentów w formacie PDF czy elektronicznego składania i korygowania wniosków.

W przypadku posiadania podpisu elektronicznego całość dokumentacji przesła się w wersji elektronicznej. W przypadku braku takowego podpisu przez uprawniony podmiot – wniosek składa się również elektronicznie, a do instytucji zarządzającej – czyli IMiT – wysyła się tylko potwierdzenie złożenia wniosku wraz z podpisami uprawnionych osób.

Szczegółowe instrukcje na temat korzystania z systemu EBOI można znaleźć w instrukcji *Krok po kroku* dostępnej na stronach MKiDN oraz IMiT.

- **FORMA ORGANIZACYJNO-PRAWNA WNIOSKODAWCY**

W przypadku jeśli instytucja składająca wniosek będzie równocześnie wykonawcą zamówionego utworu (np. opera, filharmonia) należy we wniosku właśnie w taki sposób to opisać. Istnieje także możliwość, aby instytucja kultury lub organizacja pozarządowa reprezentowała tych wykonawców, którzy nie posiadają osobowości prawnej (np. soliści, zespoły kameralne i chóralne) i w ich imieniu (jako zamawiających utwory i wykonawców) złożyła wniosek.

Kompozytorzy i zespoły nie posiadające osobowości prawnej nie mogą składać wniosków w tym priorytecie.

- **WYMAGANIA DLA WNIOSKODAWCY/BENEFICJENTA**

Dotacja jest przeznaczona wyłącznie na określone w priorytecie koszty związane z powstaniem, premierą i upowszechnianiem utworu muzycznego. Pozostałe koszty wydarzenia muzycznego zawierającego wykonanie dzieła muszą zostać sfinansowane z innych źródeł. Istotnym elementem priorytetu jest utrwalenie prawykonania w formie nagrania audio-wideo lub audio. Chodzi o stworzenie jak najszerzego dostępu do dzieł i prawykonań sfinansowanych z publicznych środków. Nagranie takie pełni jednak wyłącznie formę zapisu archiwalnego i nie wyklucza przyszłych nagrań. Zawieszenie tego nagrania w Internecie, na zasadzie niewyłącznej licencji, pełni właśnie taką funkcję. Biorąc pod uwagę okoliczności prawykonań dopuszczalne jest – w wyjątkowych sytuacjach – zamieszczenie w Internecie fragmentów nagrania. Dla organizatorów koncertów ważna jest informacja, że w ramach podpisywanych umów muszą uzyskać od wykonawców zgodę na takie archiwalne utrwalenie nagrania i zgodę na jego bezpłatne rozpowszechnianie w Internecie.

Odrębną kwestią jest sprawa przygotowania materiałów orkiestrowych lub innych elementów zapisu dzieła, opisanych w rozdziale *Wykonawcy, nuty, taśma, itd.*

Należy pamiętać, że na każde zamówienie kompozytorskie konieczne jest sporządzenie odrębnego wniosku. Ich liczba nie jest limitowana.

Oświadczenia kompozytorów i współautorów o deklaracji udziału w priorytecie powinny być składane dopiero na etapie aktualizacji, czyli przed podpisaniem umowy. Wprowadzono dodatkowe oświadczenie w formularzu wniosku (będzie się też generować na Poświadczeniu złożenia wniosku), w którym wnioskodawca potwierdza, że uzyskał zgodę twórców na współpracę.

- **OCHRONA PRAW AUTORSKICH**

Ta ważna, a wciąż słabo obecna w naszej świadomości kwestia zobowiązuje wszystkie strony biorące udział w realizacji zadania do poszanowania wzajemnych praw (Ustawa o Prawie Autorskim i Prawach pokrewnych z dn. 4 lutego 1994 r.). Kompozytor powinien pamiętać na przykład o tym, że jeśli zamierza stworzyć utwór wokalnie-instrumentalny i planuje skorzystać z poezji lub fragmentów tekstów, które w myśl obowiązującego prawa podlegają ochronie, musi uzyskać zgodę oryginalnego autora tekstu na wykorzystanie słów w utworze muzycznym (podkreślając także chęć użycia jedynie fragmentów) lub nawet tłumacza, jeśli planuje użycie obcojęzycznego tekstu. Sama nowa kompozycja staje się automatycznie chroniona z mocy prawa, jeśli nastąpiło jej jakiegokolwiek utrwalenie choćby w jednym egzemplarzu rękopisu czy wydruku bez konieczności jakiegokolwiek rejestracji czy wydania. Osobiste prawa autorskie, takie jak autorstwo czy integralność dzieła są niezbywalne. Majątkowe prawa autorskie mogą być przedmiotem obrotu (np. udzielania licencji, wydania, nagrania, użycia w filmie).

Zespół zamawiający utwór lub wykonujący dzieła kompozytora powinien pamiętać, że wszelkie ingerencje w utwór (np. sugestie skrócenia, zmiany w instrumentacji) wymagają zgody twórcy. Ponadto należy pamiętać, że z samego faktu zamówienia kompozycji, nawet

jeśli była zawarta stosowna umowa, nie wynika przejście żadnych majątkowych praw autorskich na zamawiającego. Jeśli nawet kompozytor w celu prawykonania dostarczył oryginalny rękopis kompozycji, pozostaje on nadal własnością autora. Jeśli zespół przygotował na własny koszt materiał wykonawczy lub taśmę, to jest on tylko posiadaczem konkretnego nośnika, a nie jakichkolwiek praw do utworu.

Główną organizacją chroniącą prawa autorskie w Polsce jest Stowarzyszenie Autorów ZAiKS, ale kompozytor nie musi być jego członkiem, aby korzystać z tej ochrony. Twórcy oprócz honorarium za stworzenie dzieła przysługuje prawo do tantiem autorskich z tytułu wykonywania dzieła i wykorzystywania go na każdym polu eksploatacji. Od każdego wykonanego dzieła instytucja reprezentująca wykonawców automatycznie odprowadza opłatę do ZAiKS-u, który przekazuje tantiemy twórcy. Sposób licencjonowania utworów regulują szczegółowe przepisy, ustalone wzory umów i tabele stawek wynagrodzeń autorskich, które dostępne na stronie ZAiKS (www.zaiks.org.pl).

- **WYKONAWCY, NUTY, TAŚMA, itd.**

Kompozytor może zasugerować udział w prawykonaniu polecanych przez siebie solistów lub dyrygentów, albo – jeśli jest sam dyrygentem lub wykonawcą - samego siebie, ale ostateczną decyzję co do wyboru wykonawców podejmuje szef artystyczny instytucji. Jeśli wykonanie utworów kompozytora wymagać będzie zaangażowania wyjątkowych muzyków lub wiąże się z użyciem ponadstandardowego instrumentarium, należy o tym jak najszybciej uprzedzić szefa instytucji.

Drugą ważną kwestią jest, aby materiał orkiestrowy oraz inne elementy zapisu dzieła, zostały przygotowane profesjonalnie (nic tak nie zraża do nowej muzyki, jak pełen pomyłek materiał wykonawczy) i w odpowiednio ustalonych terminach, pozwalających dyrygentowi, solistom i orkiestrze dobrze przygotować się do koncertu. Warto także ograniczyć liczbę zmian w nowym utworze do niezbędnego minimum, albo w ogóle dokonywać korekt już po prawykonaniu. Warunkiem przystąpienia przez kompozytora do realizacji zadania w ramach priorytetu jest dostarczenie kompletu materiałów wykonawcom w ramach przyznanego honorarium (które wraz z ewentualnymi współautorami nie może być niższe niż 2/3

przyznanej kwoty dotacji). Co więcej, te materiały muszą zostać dostarczone w formie składu nutowego, a w wersji elektronicznej – do Instytutu Muzyki i Tańca. Zostaną nie tylko wykorzystane do prawykonania, ale będą także opublikowane w Internecie na zasadzie licencji niewyłącznej dla innych wykonawców do bezpłatnego wykorzystania na koncertach przez 2 lata od daty prawykonania (bez możliwości dokonywania nagrań).

Materiał taki (partytura, głosy, taśma, scenariusz, choreografia, itd.) może zostać opracowany elektronicznie przez samych twórców lub może zostać przez nich zlecony zawodowemu kopistom (lub np. reżyserom dźwięku) lub nawet wydawcom czy producentom pod warunkiem, że ci ostatni porozumieją się w tej kwestii z twórcami. Udział w priorytecie nie ogranicza bowiem możliwości zawierania umów np. z wydawcami pod warunkiem, że przez 2 lata rozpowszechnianie nut zamówionych utworów odbywać się będzie na zasadzie licencji niewyłącznej.

Jeśli nowy utwór będzie wymagał dodatkowych „akcesoriów” w postaci taśmy, sprzętu nagłaśniającego, sprzętu komputerowego, należy to także wcześniej zgłosić szefowi instytucji.

- **WKŁAD WŁASNY WNIOSKODAWCY**

Według zapisów regulaminu dotacja MKiDN nie może być wyższa niż 90% całościowego budżetu zadania. Pojawia się często pytanie, w jaki sposób rozliczyć wkład własny beneficjenta.

Rozliczenie wkładu własnego jest takie jak w innych Programach Ministra – wszystkie koszty muszą być zaksięgowane w ewidencji beneficjenta. Wnioskodawca powinien potrafić wykazać (np. w czasie kontroli IMIT, Ministerstwa, NIK, US itp.), że np., część wynagrodzenia danego pracownika była przeznaczona na realizację zadania. Generalnie te środki są przedstawione kwotowo w rozliczeniu – w kosztorysie wykonawczym, ale nie są szczegółowo przedstawiane w wypisie rachunków i faktur.

Do minimalnego poziomu 10% budżetu zadania, które nie mogą być finansowane ze środków dotacji MKiDN można też wliczać ewentualne przychody powstałe przy realizacji

zadania (np. wpływy z biletów). Wszystkie przychody z realizacji zadania muszą być obowiązkowo przeznaczone na koszty jego realizacji – zadanie nie może generować zysków.

Wysokość wkładu własnego jest także jednym z elementów punktacji w ocenie wniosków. W wyjątkowych przypadkach wnioskodawca może wystąpić o zmniejszenie udziału własnego (a nawet o finansowanie zadania na poziomie 100%), ale musi to odpowiednio uzasadnić we wniosku. Dopuszczenie takiego wniosku do rozpatrzenia jest wyłączną kompetencją Ministra KiDN. Brak zgody Ministra na dopuszczenie wniosku do rozpatrzenia jest równoznaczny z uznaniem wniosku za błędny formalnie i jego odrzuceniem.

- **WNIOSEK WZORCOWY**

Na stronie Ministerstwa oraz Instytutu Muzyki zamieszczono *Wniosek wzorcowy* do priorytetu, który może być punktem odniesienia dla przygotowywanych dokumentów. W razie dodatkowych pytań prosimy o kontakt z Departamentem Mecenatu Państwa MKiDN lub Instytutem Muzyki i Tańca.